

ՊԱՅՄԱՆՔ

ՊՈՒԼԿԱՐԻՍ

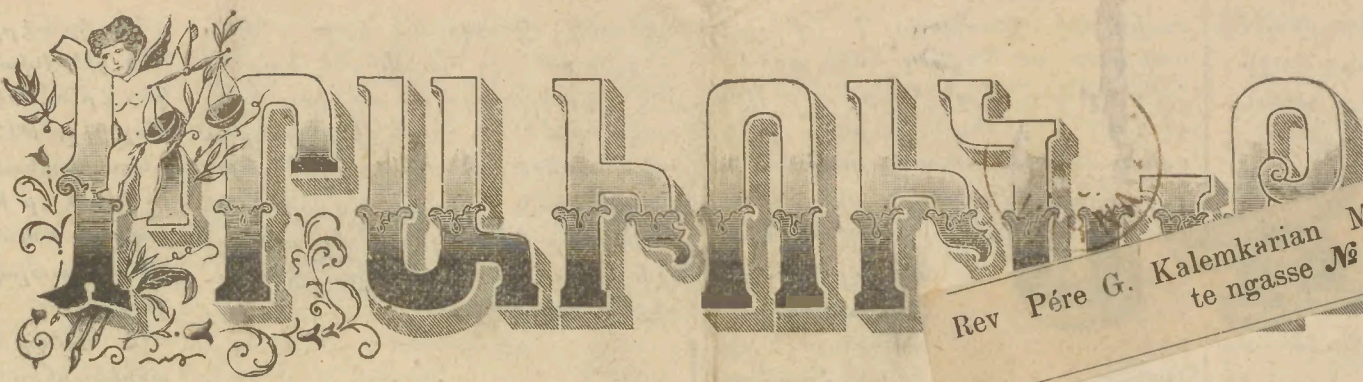
Տարեկան 12 ֆր.
Վեցամսեայ 6 »

ԱՐՏԱՍԱՀՄԱՆ
(2 քիւ մեկ ծրարով)
Տարեկան 14 ֆր.
Վեցամսեայ 7 ֆր.

ԱՄԵՐԻԿԱ

Տարեկան 2.60 տղ.
Վեցամսեայ 1.50 »

Կ Ա Ն Խ Ի Կ

Rev Péré G. Kalemkarian Michitaris
te ngasse № 4 Vienne

ՀԱՍՑԵ

Rédaction du journal

vounk

(Bulgaria)

Редакция

на вѣстникъ

„Иравункъ“

ВАРНА (България)

Գրութիւնք եւ

չիւն տրուի

Լ Ր Ա Գ Ի Ր

ԱԶԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԿԸ ՀՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԱՄԵՆ ՁԱՐԵՔՇԱԲԻ ԵՒ ՇՈՒԲԱԹ

ԱՆՈՒՔ ԵՆ ՈՐ ԿԸ ԿԱՐԴԱՆ

Այնքան անգամ որ ունի պատկեր մը կը գծենք եւ կամ հոգիի մութ անկիւնները կը խառնշտկենք, հոն պահուած օձ-հրեշը լոյսի մէջ քաշելու և անոր բոլոր խաղաղութիւնները նշաւակելու համար, որքէ նըզէ դիտողութիւններու տա. րափի մը կը հանգալինք, որոնց բոլոր ներդաշնակութիւնը սա միա. միտ ու հին յանկերգի խաղերուն մէջ կը գտնուի. «ո՛ր զղուեցանք. թերթերն ալ բոլորովին անհա. տական խնդիրներով կը զբաղուին կոր. միշտ կուիւ, միշտ պայքար»:

Այդտողութիւնը ինչ չըջանակի մէջ ալ կատարուած ըլլայ, մենք կը նկատենք զայն ազէտ մը, որ սահմանուած է մեր բարքերը ա. պակասելու և մեր ամբողջ կազ. մտածքին սպառնալու վարակիչ միջոցներու պէս:

Ու զժառանգաբար պանցառելի քանակներ չեն թէ անոնք, որ ար տառահամարի տարտղնած հայու. թիւն մէջ այդ պատողութեան հը. բաշտիքները կը հանդիսագրեն և թէ անոնք, որ տեղեկութիւն հան. դերձ աղէտը, մամուլի միջոցաւ մերթ ընդ մերթ բարձրացած բո. ղոքի ձայնը կուզեն լռեցնել ձան. ձրոյթի կեղծ որոտայտութիւնով մը. կեզմ' որովհետեւ վստահ ենք թէ անոնք են, որ է՛ն առաջ կը կարգան թերթին այդ կռուաղան բաժինը:

Եւ յետոյ, երբ մենք — տպագը. բական օրէնքներու պահանջին հա. մեմատ — միմիայն ականարկներու սեղմ շարքով մը կը կը ցուցա. դրինք ձաղկուծի առարկայ եղող անձը, ինչպէս լրիւնք, գիտենք թէ անիկա մինակ չէ և իր ետին ունի կարգ մը մարդիկ, որ միեւ. նոյն տղտոտ ճամբան կը քաշեն իրար գերազանցելու անպատկառ մրցումով մը. հետեւաբար մենք այդ տիպար անձով, կուզենք մատ նանչել անոր դասակարգը և ամե. նէն աւելի անոր պատճառաւ վը. նասները իր տոհմակիցներուն:

Վաշխառուին քայլերզը՝ իսկա. կան քայլերզն է լէզէնին, որ

Հայաստանէն սկսած մինչեւ ար. տասնամեանեան ամենամեծ զա. ղուծին մէջ իր անհեղի տիրապե. տութիւնն ունի, սա չափէն աւե. լի նեղ ու նիւթապաշտ ժամանակ. ներու մէջ:

Ուրիւն, ալիւն, շինականին բեռնակրին և վերջապէս մարդու. ինքն է՛ն դժբաղդ ու է՛ն արգա. հատիլի դասակարգին միտն է, որ քամոցի պէս կը ծածկծի տղուկի ակուններուն տակ:

Լռե՛նք:

Կառնէ կուտէ. կը ծախէ կու. տէ. վերջապէս կուտէ՝ ու կուտէ՝. սա յեղափոխութեան սուրբ ու կառնիլի դժբաղդ տակ ապաստանած հրէատիպ սեւսիրտ խաչագողը՝ կը հաւատա՛ք, թէ հազարէ պա. կաս արհեստակիցներ ունենայ, ո. ռոնց ամենքն ալ սրտցաւ տարրին քրտինքովը չը լուան իրենց ոճրա. գործ ձեռները քիթիք կիզծաւո. ռութեամբ մը:

Եւ որովհետեւ միշտ կուտեն, մենք ալ հարկադրուած ենք միշտ գրել:

Ինչ կըսէք. լռե՛նք:

Գրագէտի հովիւ կառնէ. մէկ. դի կեցէ՛ք. ինքն է, տիկ-զան. ղուածը: Հաստ հաստ մատներ ու բարակ գրիչ մը, սքանչելիօրէն ներ. դաշնակուած իրարու. հանրութեան միտքը առաջնորդելու. հաճութիւ. նը կուենայ ան ու կսկսի յոգ. ուածներ փսխել կոնքին մէջ և հա. կառակ իր աչք ծակող խոշորութ. եանը, փոշիի հատիկներու պէս կը կորսուի ինք իր բաժնետուն մէջ:

Բացագանչութիւններով կը կրն. քէ իր գրագատականները և ձօն. պաշտը ձօնաշարի հետ չփոխելու. ճիգ նաժամային փորձութիւններ կան. ցունէ խեղճը...

Ու երբ ասոնք են, որ կոչուած են ոչ միայն հանրութեան միտքը առաջնորդելու, այլ մեր մանկու. թիւնն ալ գաստիարակելու:

Ինչ կըսէք. լռե՛նք:

Անթութիւնէն շուկը հոտած, լարձուեցոտ բերանով, գիրկը կի. նայ պնակալէզը. անիկա մութ ու անսրոյ անցեալի մը կռնակ տուած և կամ Պոլսական 95էն 96ի ընդ. հանուր թոհուրոհին մէջ աժան ա.

ժան շնորհաբաշխուծ յեղափոխա. կան անցագրի մը տիրացած, ինքզինքը կը ծախէ քեզի, իբր աննման մտաւորականը, իբր ան. ղուգական վարժապետը և ամէն ինչ... ու դուն՝ կարեկցութեան մարդկային հասկանալի խղճահա. ռութեամբ մը իրեն կը նուիրես դիւրութեան ամեն միջոց ու կաշ. խառնա անպիտանին փորը կշտա. ցնելու:

Միեւնոյն ատեն սակայն, սա. կարկուծեան մէջ է ան, քու հա. կառակորդիդ հետ. գիտցիր՝ քու հացը պիտի նետէ անոր պատառ. մը խորտիկին համար և որ զղուե. լին է, միեւնոյն չիք շրթունքնե. ռոզ՝ երէկուան կղկղանքներով ծե. փած ձեռները պիտի համարէ անձկօրէն...

Պնակալէզը՝ յարափոփոխ, ան. նկարագիր, ստախօս ու վերին աս տիճանի քծնող. քսու, իրար ձը. գող և զրպարտիչ փորձանք մը չէ՝ ընկերութեան գլխին, որուն կը պատկանի ինք: Ու երբ մենք կը տեսնենք ատոր ոգորումները, ինքնարդարացումի կաշիստրաթու. թեամբ մըն ալ զինուած:

Ինչ կըսէք. լռե՛նք:

Չէ՛. «Իրաւունք» կը՛ւի շատ գեղեցիկ էլ մը բացած է. չը պի. տի լռէ անիկա, վստահ ըլլալով թէ անոնք որ այս օգտակար կը. ուրիւնքն զղուած ըլլալու սուտ երեւոյթը կատանան, անոնք են՝ որ է՛ն առաջ կը կարգան այդ է. շերը:

Դեւ ու Դեւ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԿԱՑՈՒԹԻՒՆԸ

Համիտական վիճիկն խեղկատա. կութիւնն էր որ ի գործ գրուե. ցաւ Պոլսոյ մէջ օտար թղթատուն. ներու շնչումը պահանջելով դես. պաններէ:

Թուրք թղթատարական վար. չութեան մշտական անկանոնու. թիւնները և զեղծումները երբ նոյն իսկ թուրք մամուլ կողմէ ամեն օր կը քննադատուին և ամեն շաբ.

թու զեղծող պաշտօնեաներու թի.ւը կը բազմապատկի, յանկարծ համիտական վարչութիւնը խելա. յեղութիւնը կուենայ օտար թղթ. թատանց շնչումը պահանջելու:

Այդ պահանջումին նախընթաց օրն էր որ Երլտըզի օրկանը հա. մարուող «Սերվէթ»ի առաջին սիւ. նակին ճակատը հետեւեալ ծանու. ցումը կը կարդացուէր.

Նկատելով թէ Օսմանեան թղթա. տանց վարչութեան լիբնցաւ մեզ զրկուած գումարները գանձելու հա. մար ամեն տեսակ դժուարութեանց կը հանգիպինք, կը խնդրենք մեր բաժնորդներէն եւ բոլոր անոնցմէ՝ որ մեզ դրամ կը զրկեն, որ բարե. հաճին ելմտական կամ վաճառական հաստատութեանց միջոցաւ մեզ հաս. ցնել:

Երլտըզի ուղղակի պաշտպանու. թիւնը վայելող թալիր պէյ մը իր լրագրի բաժնեգրներու փո. խանցումը չի վստահիր Օսմ. թղթ. թատան, բնական էր որ օտարա. հպատակ տուններ բնաւ չպիտի կա. ընեային այդ վստահութիւնը ու. նենալ:

Այս պարագան թէ՛ Երլտըզը և թէ՛ Բ. դուռը շատ լաւ գիտէ. ին. ուստի իրենց այդ փորձը մի. միայն լրտեսական խաղ մըն էր, որպէսզի օտար թղթատանց պա. յուսակները գոնէ անգամ մը ձեռք անցնելով, կարենան հայ, թիւրք և մակեդոնացի յեղափոխականե. ռու գաղտնիքներուն և յարաբե. ռութեանց փոքր ի շատէ տեղե. կանալ. և իրօք ալ պայուսակնե. ռուն մէկ օրուան զրաւումը, եթէ ոչ լուրջ գաղտնիքներու, գոնէ խել մը կասկածելի անուններու տեղեակ բրաւ թուրք ոստիկանու. թիւնը, որ անմիջապէս նորանոր ձերբակալութիւններու սկսաւ:

Սակայն միեւնոյն ատեն այս մէկ օրուան աննշան յաջողութիւ. նը չի կրցաւ փոխարինել այն խա. տառակ պարտութիւնը որ հետեւ. եալ օրը տեղի ունեցաւ խալիֆէի մայրաքաղաքին մէջ, երբ դեռ պաշտպաններու քանի մը խա. վանքի ընկերակցութեամբ տա. նի չափ հրացանակիր եւրոպացի ծովային զինուորներու, հանգիսա.ւոր եսութեամբ մը Սթանպուլի

փողոցներէն անցան ու կայարանէն գրաւելով պայուստները, հակառակ կայսերական կառավարութեան բացարձակ հրամանին, տարին օտար թղթատոնց յանձնեցին. թուրք ստիկան ու զինուոր, պաշտօնային և իւրեւր, որոնց հետ նա եւ ամեն դատարարէ իրաւ ժողովուրդ, բացարձակ ապշուեցան զիտեցին ու տեսան թէ «Տէվլէթի էպէտ» միւստէթի միահեծում պետք և 300 միլիոն իսլամներու խալիֆէն նոյն իսկ իր մայրաքաղաքին տէրը չէ:

Համարը դեպքաններու համեմատ զործակցութեան այս նոր երեւոյթէն սարսափահար, անոնց առջեւ քննելէ վաւ որիչ միջոց չի գտաւ. բայց դեպքանները այդ քննող վեհապետին ալ արհամար. հանօք պատասխանեցին և թիւրք նախարարութեան պաշտօնական նօթան պազապի թուղթէն աւելի անարժէք նկատելով ետ դարձուցին: Վերջապէս Սուլթանը իր բարեկամ վիլհէլմ կայսեր դիմելով, անոր միջոցաւ միայն կրցաւ պետութեանց կիբքը հանգարտեցնել, շնչելով իր ձեռքով իր Սուլթանական իրաւունք և Դրան պաշտօնը ներքէ, եւ իր կրած այս հրապարակային խայտառակ պարտութիւնը մասամբ ժողովուրդէն սքօղելու համար յայտարարութիւններ հրատարակեցան, ծանուցանող թէ օտար թղթատոնները առժամապէս մինչեւ ցնոր տնօրինութիւն, ըստ առաջնոյն պիտի շարունակուին: Սուլթան վերջին հեռագիրը, ինչպէս իմացուց մեզ, դեպքանք այդ յայտարարութեան դէմ ալ բողոքեցին, պատասխանելով թէ անպայման կերպով օտար թղթատոնները «մշտապէս» պիտի շարունակեն իրենց կանոնաւոր գործառնութիւնները: Եւ կը շարունակեն: Իսկ պալատը եւ Դուռը կը մնան իրենց խայտառակութեամբ վիճակին մէջ:

Հարաւ ամբիկեան պատերազմը վերջին օրերս կրկին նոր թափ մը առած է: Պալքսքուրի մաս անգղիական զօրաբաժինն - 600 հոգի - անձնատուր ինկու լուրը որ անցեալ շաբթու «Թան»ը հաղորդած էր, պաշտօնապէս չի հերքուելէ զատ, Լուրա Քիչնէր Բեքօրիայէ մայիս 30ին հեռագրեց թէ զլաքսփոնդայն գտնուող անգլ. զօրաբաժինը Պոէրներէ յարձակում կը բերով, 14 սպայ և 174 զօրք ըսպաննուած են, իսկ Պոէրներու կորուստը 35ի չափ է:

Անգղիացիք՝ որ 25,000 Պոէրներու գէտ 280,000 շինուորով կը կռուին տանսելինը ամիսներէ ի վեր, ոչ միայն չեն կարողացած դեռ թրանսպալ և Օսմանի երկու փոքր հանրապետութիւնները իսկապէս յաւանել, այլ անգղիական Գաբի գաղթականներն ալ Պոէրներու արշաւանքին ենթակայ, սար-

սափի մէջ է տար: 1. Քիչնէր ստիկանցաւ անցեալ օր օգնութիւն զրկել զէպի Գաբ, ուր Անգղիացիք և իրենց զօրքերը նեղուած «օգնութիւն» կաղաղակէին: Լ. Ռոպէրգոսի մեկնումէն ի վեր Քիչնէր ոչ մի որոշ յաղթանակ չի կրցաւ տանիլ. և մօտ միջոցի մէջ ալ յոյս չերեւար: Պոէրական զօրաբաժիններու մէջ ծառայող Տէր Բայէմէր որ դեռ նոր Հոլանտա վերադարձաւ, հետեւեալ յայտարարութիւնը քրած է.

«Անգղիացիք դեռ շատ հեռու են Պոէրներու յաղթելէ. եւ մեծ հաւանականութիւն կայ թէ չպիտի ալ կարողանան յաղթել: Պոէր խումբերը եւ անոնց պատասխանատու հրամանատարները հաստատաւորութեամբ ու քաջութեամբ պիտի շարունակեն դիպաղական կռիւր: Առատ պաշար եւ հրանիւթ ունին եւս:»

Իրաց այս նոր վիճակին մէջ, եթէ Անգլիոյ ազատական կուսակցութիւնը միացած ու իր գլուխը կլատադուն մը ունեցած ըլլար, ներկայ պաշտօնողական կառավարութիւնը անտարակոյս պիտի տա պալէր: Կլատադուն՝ որ փոքր ազգաց անկախութեան պաշտպանը հանգիստացած է միշտ, եթէ այս սօր ապրած ըլլար, Ամբիկիէ այդ փոքրաթիւ գիւղացի ժողովուրդին նպաստաւոր վճիռ մը տրուած կը լինէր, ու Անգլիան ներկայ դժուարին կացութեան թերեւս բնաւ մտնուած չէր ըլլար:

Հոլանտայի նորապսակ վիլհէլմի նա թագուհին Հէնրի իշխան-ամուսինին հետ առջի օրը Բոթսուամի պալատին մէջ վիլհէլմ կայսրէն խիստ սիրելի ընդունելութիւն մը վայելեց: Օսման տան դեռատի վեհապետէն Հոնցիլլըր գերդաստանի խորխտ կայսեր հետ քով քովի նստած տեսն, երբ երկու գերման պետութեանց միջեւ մտերմութիւնը աւելի սերտացնելու խօսքեր կը թռչէին վիլհէլմի շրթներէն, հարկաւ քնքուշ թագուհին իրենց ցեղակից պատկառելի Քրիսկէրին վրայ խօսելու առթիւ ընեցաւ, որուն այցը ընդունիլ մերժած էր կայսրը: Վիլհէլմ որ բոլոր Գերման ցեղերը ի մի ձուլելու և անոնց վերին հովա նաւորութիւնը ստանձնելու տեսլք ունի, արդեօք պիտի բարեհաճի այս անգամ քնքուշ բերնէ մը իրեն ուղղուած բարեխօսութեանը վրայ գերման ծագումէ սերած Պոէրներու ճգնաժամը կարճել, գոնէ բարեկամական միջամտութիւն մը ընելով Անգլիոյ:

Պլանֆոնթէնի զրաւումէն առաջ Անգլիան թէեւ մերժած էր Մ. Նահանգաց միջամտութիւնը, կըրթնելով Ռոպէրգոսի և Քիչնէրի ազդեցիկական համալսին ու անգլիական անպառ զանձին. որոնց շնորհիւ կը յուսար թէ քանի մը ամսուան մէջ երկու հանրապետութիւնները կցուած պիտի ըլլան Բրիտանական լայնածաւալ կայսրութեան, ուր արեւը մարը չի մտնել, այժմ 19 ամսայ տուածանքով, առաւել քան 50000 զոհերով և ծախուած միլիարներով իրական յաղթանակի մը յոյսը երբ դեռ չկայ, կը պատուի որ արտաքին հզօր միջամտութիւն մը, թէեւ ըլլայ բարեկամական ձեւի

մը տակ, Չէմպլէնէ զատ, միւս անգլիացիները սթափեցնէ ծայրայեղ կայսերամուլութեան խօլ երեւակայութենէն. որուն մէջ մղուեցաւ ազատասէրի համարը վայելող անգղիական ազգը, գաղթական նախարար Չէմպլէնի մը ամբողջ Ամբիկէն տրոպիկալ համայնեներէն աղքատելով:

Թէեւ ապէ տալ ըսուեցաւ թէ թրանսպալի հանրապետութեան ներկայացուցիչ Տէր Լէյսու Բիթերպուրի և Բարիդ երթեւեկելով Ռուսիոյ ու Գաղղիոյ միջամտութիւնը կը հայցէ Անգլո-Պոէր խնդիրը իրաւարար տեսանի մը առջեւ դնելու. բայց կերեւալ թէ այդ երկու գաղափարը պիտի թռչնէր առանց Գերմանիոյ ձայնակցութեան չհամարձակեցան ունէ միջամտութիւն ընել, վախճալով որ եթէ մերժան հանգիստ ընդհանուր խաղաղութեան մտանք մը կը սպառնայ, մինչդեռ իրենք մանաւանդ Ֆրանսացիք, տարբեր ձեւերու տակ, Պոէրներուն համակրանք յայտնելէ չի դադարեցնէ:

Այսօր երբ վիլհէլմի թագուհին թախանձաքնն մը ըլլալով, Գերմանիոյ կայսրը իր գրացի երկու մեծ պետութեանց կարծիքին դիմէ, հաւանականաբար համաձայնութիւն մը պիտի գոյանայ իրենց մէջ անգլոպոէր խնդիրը իրաւարար տեսանի մը առջեւ հանելու, որուն հետեւեալ է թէ ոչ թրանսպալ Օսմանի բացարձակ անկախութիւնը, գոնէ ներքին ազատ ինքնավարութիւն մը ըլլալ և թափառական պատկառելի ծերունին Քրիսկէր վերադառնալ իր սիրելի հայրենիքին տեւրակաց մէջ վերջին հանգիստն առնելու:

Գոռպէր

ԹԵԼԵԳՐԱԿՈՒԹԻՒՆ

(Մեր մասնաւոր թղթակցէն)

Սօֆիա 24 Մայիս

Վերջապէս շարաթ երկրոյ ուշ ատեն երեքօրեայ վիճաբանութենէ մը յետոյ, Սօպրանիէն որոշեց նախորդ նախարարութիւնը Իվանչով-Ռատուլովով դատի ենթարկել:

Ազատական նախարարութիւնը կը մեղադրուի նախ, որ նախարարական խորհրդի մէջ որոշում տրուած է հին վախճաններ գնելու, առանց նորը գնելու համար խնդիրը յայտնի ածուրդի հանելու եւ երկրորդ նոյնպէս նախարարական ժողովի մէջ որոշում տրուած է, օրինական սահմանէ դուրս 1 միլիոն Ֆրանք տեսի վարկ մը բանալու, որով Սահմանադրութիւնը օտար տակ առած կը նկատուի:

Իվանչով, Թոնչէլ եւ Ռատուլովով մասնաւորապէս կը մեղադրուին կամ կամքաւորութեան վերոյիշեալ յանցանքներէն զատ, որ իւր թէ փառապաշտութեան նիւթապէս վառ հասուցած են ի շահ իրենց անձին վախճաններու գնման, ցորենի ամբարներու շինութեան եւ տասանորդները հաւաքելու համար պաշտօնէից ընտրութեանց մէջ:

Ասոնք էին երեսփոխանական երկու մասնաժողովներու կողմէ բերուած անգեղակոյններու վերջնական ամբաստանութիւնները, որոնց կրթնած Սօպրանիէն ալ հրաւեր կարդաց ազատական նախարարաց ներկայանալ ընդհանուր ժողովին եւ բացատրութիւններ տալ:

Այս հրաւերին անձամբ պատասխանած էին Իվանչով եւ Թոնչէլ, ներկայ էր եւ Փէչէլ իբրեւ երեսփոխան, նաչէլիչ, Թէնչէլ եւ Վաղէվ զբաւոր պատասխանած էին. իսկ Ռատուլովով ոչ եկած էր եւ ոչ գրաւոր պատասխան մը տուած, արգեօք կարեւորութիւն չտալով թէ զգուշանալով ցոյցերէ:

Չ. Ցանով առաջին մասնաժողովին տեղեկաբերը կարգաց նախ իր տեղեկագիրը ի յուր երեսփոխանաց, նմանը չտեսնուած բազմութեան մը եւ ամբաստանեալ ներկայ նախարարաց: Թոնչէլ պատասխանեց առաջին անգամ իբր հասարակաց շինութեան նախարար, ճարպիկութեամբ փորձեց իր ամբաստանութեան բոլոր կէտերը մանաւանդ այն կէտերը, որոնք անձեական շահի կ'ակնարկէին. Գրեթէ 7 ժամ խօսեցաւ, երկու օրուան մէջ: Խօսեցաւ եւ Իվանչով, շատ կապ, նախորդին մտքը:

Խօսք առաւ եւ Փէչէլ, երեսփոխանական գործոց նախարարը, որ այսօր Սօպրանիէն մէջ ալ երեսփոխան է:

Դժբաղդութիւն ունեցած եւ, ըսաւ Փէչէլ, որ Պուլկար նախարար մը եղած եւ. եւ շատ լաւ գիտեմ, աւելցուց, որ Պուլկարը բնաւ չի ներքի իր հակառակորդին, բայց եւ խղիւ եւ Աստուծոյ առջեւ արդար եւ. ըրէք ինչ որ կու գէք, դատապարտեցէք զիս ըսաւ ու վերջացուց խօսքը:

Փէչէլ շատ կարճ խօսեցաւ, այսու հանդերձ իր խօսքերը այնչափ ազդեցին որ կառավարական մի քանի երեսփոխանական իսկ ծափահարեցին: Այդն երեք նախարարք ալ ցաւ յայտնեցին, որ կառավարութիւնը այսպիսի գործեր կը խառնէ աւելի կուսակցական ոգով եւ ոչ թէ ի յազգանս Սահմանադրութեան եւ ի շահ ժողովրդեան:

Եւ արգարեւ այսօր բոլոր այնպիսի գիտէ, որ Փափրիգով զինուորական նախարարն ալ, ազատականաց օրով եւս նախարար էր: միշտ անոնց խորհրդակից եղած է եւ պործակից, ինչո՞ւ չամբաստանել զայն, անոր համար, որ արդի կառավարութիւնը կը պաշտպանէ, անոր բարեկամ է թէ օգուտս 9ի կրկնութենէ մը կը վախանան:

Ի նպատակ ամբաստանեալ նախարարաց ալ միայն մէկ երեսփոխան մը թապու ընտրել, Ռատուլովովիստ, խօսեցաւ. միւսներ լուռ ու մունջ կեցան. այս աստիճան լուռ թիւն, երբք տեսնուած չէր Սօպրանիէնի մէջ:

Հուսկ ապա խօսք տարին եւ Չ. Ցանով ու Տ. Վալպով, առաջին եւ երկրորդ մասնաժողովներու տեղեկաբերք, որ ամբաստանելոց բացատրութիւնները բաւական չգտնելով պնդեցին իրենց տեղեկագրերնեւ. երեսփոխանութեան վրայ եւ պահանջեցին Սօպրանիէնէն որ ազատական նախարարութիւնը դատի ենթարկուի. ինչ որ եւ դաւ. սակայն ինչ տարօրինակ բաներ, 142 ներկայ երեսփոխաններէն միայն 75ը ներկայ գտնուեցան վերջին պահուն եւ այս 75էն ալ միայն 66 երեսփոխանականք քուէարկեցին եւ ընդունեցին բերուած երկու տեղեկագրերնեւ եղբակցութիւնները, որով ազատական նախարարութիւնը դատի ենթարկուեցաւ:

Սակայն ի նկատի առնուել որ այս որոշում վերջնական չէ եւ թերեւս ասոր հետեւ բացակայ գտնուեցան այնչափ երեսփոխանք ալ:

Այժմ կաղաւթեցաւ 12 երեսփոխաններէ, զոր թէ ամենքն ալ Գաբալէթովիստ, երկուքէն զատ միացածները փաստաբան, մասնաժողով մը, որ գործը

ի հիմանէ քննելով նոր տեղեկագիր մը պիտի բերէ ընդ. ժողովին, որ այն ատեն մեծամասնութեան 2/3 ձայնով պիտի վճռէ. թէ հա՞րկ է դա- տի ենթարկել նախորդ նախարարու- թիւնը թէ ոչ:

Եթէ ընդունուին ամբաստանու- թիւնք, երեսփոխանական ժողովը պիտի ընտրէ իւր մէջէն երեսփոխան մը իբրեւ կառավարական ամբաստա- նիչ, միեւնոյն ատեն աւտօնութիւն պիտի տրուի գատակար. նախարարին օրինական միջոցներ ձեռք առնելու:

Ըստ օրինի երեք անդամէ բաղկաց- եալ դատաստանական հարցաքննիչ ժողով մը պիտի կազմուի, որուն նախագահ պէտք է լինի վճռաջինջ ատենին դատաւորներէն մէկը, վե- րաքննութեան եւ նախագային գատա- րանաց չ'ոխ. նախագահներէն երկուքն ալ անդամ, ասոնք Սօպրանիէն ընտր- ւած ամբաստանիչէն հակոյտութեան տակ խնդիրը պիտի հարցաքննեն. սոյն ժողովին երեք անդամները դա- տական նախարարին առաջարկու- թեամբ պէտք է վաւերացուին եւ իշ- րանեն:

Հարցաքննութիւնը լմննալէն վերջ բոլոր թղթերը պիտի յանձնուին ե- րեսփոխանական ամբաստանիչին. որ իւր հարգին պիտի յանձնէ ընդհանուր գատախաղին, եւ որ ամբաստանագրով մը գործը պիտի ներկայացնէ վճռա- վինջ ատենին նախագահին. սա ալ բոլոր վերաքննութեան եւ նախագա- յին գատարանաց նախագահները ինքստ պիտի հրաւիրէ, ուր պիտի ընտրուին կառավարական արտաքոյ կարգի գատարանի մը անդամները:

Նախագային եւ վերաքննութեան ատեններու իբրեւ դատաւոր ընտրուող նախագահներէն գատ կառավարական սոյն արտաքոյ գատարանին պիտի անդամակցին եւ բոլոր վճռաջինջ ատենին դատաւորները ի բաց անհալ ալ, որ հարցաքննիչ մասնաժողովին նախագահ ընտրուեցան:

Գործողութիւնք տեղի պիտի ունե- նան վճռաջինջ ատենին նախագահին հսկողութեան ներքեւ կամ ատենագի- տութեամբ, եւ կառավարական սմ- բաստանիչն ալ ներկայ պիտի գտնուի ժողովին իբրեւ ընդհանուր գատա- խաղ:

Սոյն ժողովին որոշումը վերջնա կան է, վերաքննութիւն չվերցնել, սակայն գատապարտելոց իրաւունք կը տրուի երեսփոխանական ժողովոյ հաւանութեամբ գատակար նախարա- րին միջոցաւ իշխանին պիմելու, որ կամ բոլորովին կը ներքէ եւ կամ կը մեղմացնէ պատիժը (անշուշտ միշտ ազդեցութեան տակ...)

Սահմանադրութիւնը չարաչար դոր- ծածելու պատիժն է 1-5 տարի բանտ, ի շահ իրենց տնձին կառավարութեան վնասելուն պատիժն ալ 1-10 տարի բանտ է:

Այս պատիժներէն գատ գատապարտ եալք կը կորսնցնեն քաղաքացիական եւ քաղաքական բոլոր իրաւունքները եւ կը գրաւուին իրենց կալուածներ ի հատուցում կառավարական վնա- սուց:

Միայն օրինական ուրիշ կէտ մ'ալ կայ. այն է, որ սոյն գատաստան տե- ղի ունենայ նոյն իսկ խնդիրը յուղուած միջոցին Սօպրանիէին յատաչրջութիւն մէջ, հիմայ, որ շատ ժամանակ չու- յինք եւ արդէն չա՛տ երկարեցաւ այս նատաչրջանը եւ ի մօտոյ պիտի գո- ցուի ժողովը. ինչպէս պիտի լուծուի օրինական սոյն կէտը:

Կրտուի թէ, երեսփոխանական մո- ղովը պիտի որոշէ, որ աշխատանքային շրջանին մնաց գործին շարունակու- թիւնը եւ սյապէս միջոց մ'ալ տրուած պիտի լինի եղբր ամբաստանիչոց ինք- զինքին տրաքարացնելու միջոցներ ձեռք առնելու վրայ խորհելու հա- մար:

Ուր պիտի յանգի գործը, ինչ պիտի ծնի այս խաղը, որ շիտակը ա- լելի կ'ուսակական է. ապագայն պի- տի ցուցնէ:

Ցաւալի է միայն դիտել, որ մեր մէջ արմատացած կերելի ասիական սա սեւ ոգին, որ մեր կեանք կը փնտռէք աշուշ մահուան մէջ:

Ասով ըսել չեմ ուզեր, որ եղծումներ չծաղկուին, չը պատժուին, ընդհա- յառակը հանրային գործոց մէջ ամե- նափոքը եղծու մը ստատկապէս պատ- ժելու է, միայն հանրութեան շահը եւ արդարութիւնն ու ճշմարտութիւ- նը առաջնորդ ունենալով, թէ ոչ լա-ւագոյն է լուի:

Այսուհանդերձ ինչ ալ ըլլայ, պա- տիւ է, ուրախալի որ մեր մէջ ալ սկսած է, որ երեսփոխանական ժո- ղովը միայն ստակ առնելով եւ այս կամ այն օրէնք դնելով եւ կամ փա- խելով չանցներ իւր օրեր, կը հսկէ ընդհանուրին Շահին, որ իրեն յանձն- ուած է:

Ինչ լաւ պիտի լինէր, եթէ օր մը

մենք ալ, մեր մէջէն մէկն ալ դուռի վերջնէր եւ գոնէ Սօֆիայի հայ գա- ղութիւն տասնեակ տարիներէ ի վեր ունեցած հանրային հաշիւները տես- նուէին:

«ԻՐԱՆԻՆԻ Ք»Ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

Տ. Մուրաճ Մանջեար. — Ձեր հար- ցուցած «Խուժպէ» տետրակին հաս- ցէն է Հ. Թումաշը:

(Գ.) Գաֆէ Բլէշրալէ ժընէլ

— Մ. Մարգարեան. Սիլիսթրի. —

Որք ապարանք շտպարուած ո եւ է գիրք ստանալու համար պէտք է մեզ գիմել, այլ ուղղակի Գրաւաճառ Ա. Զարպանէլեանին ի վառնա:

— Հայ. Որքսնոց ի Լոնսոն. — Այդ հաստատութեան համար կէս բաժնե- գնով միայն թերթ կրնանք գրկել:

— Տօֆ. Մ. Կիւսկէնեան Ամերիկա. —

Հաճեցէք ձեր նոր հասցէն մեզ իմա- ցնել:

— Հնոց Ռուսոյ. — Անձանթ կամ կեղծ ստորագրութեամբ գրուածքներ անպատասխանի կը մնան:

— Արմէնիայի եւ Արշալոյսի խմ- բագր. — Կը խնդրենք որ ձեր թերթե- րը կանոնաւոր եւ օրը օրին դրկէք մեզ:

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

Բայց մենք ամեն շարժու երկու թերթ բաժնին կը յանձնենք, դուք ինչու չաբաժը գոնէ մէկ թերթ չէք զրկեր, ու կ'սպասէք որ 2-3 մէկ ծրար ընէք երբ արդէն հինցած կըլլան:

Խ. Պ. Լոյիլ. — Հրաւերէն վ. Մի- նասի ձեզ զրկած 2.60 տուարը ձեր հաշուոյն հետ փութով գրկեցէք:

ՄԱՐԿԱՐԵԱՆԻ ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

— Հայրենիք խմբ. Կրտէք թէ եր- կու թերթը մէկ անգամէն զրկելուս համար, դուք ալ նոյնը կ'ընէք:

ձեւ մը ընտրած է այս: Որովհե- տեւ առանց պատուիրակութեան մը ներկայութեան ալ Գեր. Գուր- եան եպիսկոպոս կարող էր այդ ընծայացուները ձեռնագրել:

— Պոլսէն, իլմիրէն եւ Ատա- բազարէն բաւական թուով հա- րուստ ընտանիքներ ուխտի գա- ցած են Արմաշ:

— Մեզ կը գրեն թէ 1896ի Պոլսոյ ջարդէն սարսփաւհար հա- զարաւոր հոյոց հետ Պոլսիկարիա ապստամբող 17 տարեկան Յակոբ իսքէնտէրեան անուն Եւզղիկացի պատանին, իր օգնութեան կարօտ ծնողքին կարենալ օգնելու համար ասկէ չուրջ երկու տարի առաջ Պո- լիս վերագաւառալ ստիպուած ըլլա- լով, հակառակ իր անմեղութեանը նախ բանտ կ'առաջնորդուի ու յե- տոյ բռնի հայրենիք կը զրկուի: Բայց քիչ ժամանակ վերջ ընդ հըս կողմութեամբ կրկին Պոլիս բերուե- լով, իր վրայ յանցանք մը ա- ռանց վաւերացնելու, անպայման կերպով Ալեքիկեան Տրիպոլիս կաքսորուի:

— «Մշակ» գրած է թէ վեհ. Կաթողիկոսը Գարսէ անցած ա- տեն տեղիոյն Շիրի իսլամ դաւա- նանքին պատկանող Պարսիկներու կողմէ մզկիթ կը հրաւիրուի. Ն. Ս. Օծմութեան կրնդունի այդ հը- րաւէրը ու շատ մեծ պատուով կը հիւրասիրուի:

— Սեդրաք Յարութիւնեան ա- նուն զինուորը Չարէն պատուանը- շան ընդունել է, Պաքուի մէջ, զինք զինաթափ ընելու մօտք իր վրայ յարձակող չորս թիւրքերէն հինգ վերք ստանալէ վերջ ալ իր հրացանը չի յանձնած ըլլալուն համար:

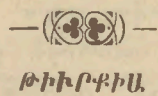
խած ըլլալով, Ձուրցերիոյ մէջ, Սուլթանի բռնապետութեան դէմ, ատենաբանութիւններ բրած ըլլալուն համար թիւրք կողմաւորութիւնը ձեռքարկածն հրաման հանած է: Այսինքն կըսէ թէ յիշեալը, հակառակ իր արժանիքին, հայ ըլլալուն պատճառաւ, Սուլթանէն պաշտօն չի կրնար ընդունիլ հղեր. ուստի Ձեքի արտաքին անունը իւրացնելով միայն յաջողութեամբ պաշտօն առնել Սուլթանէն, որ այդ անունն տակ մահմանական կործան էր դառնի:

— Պուքրէշի Մեքրոքօլտը վիճակացոյց մը հրատարակած է, որուն մէջ կը տեսնուի թէ 25 տարուան ժամանակամիջոցի մէջ 2523 անձեր, այլ և այլ դուռնանքէ, օրթոթոքութիւն ընդունած են. առնց 11ը հայեր են նոյնը:

— Ամերիկայի Հայոց Բ. Համաժողովը պիտի գումարուի յառաջիկայ յուլիս ամսոյ 4ին, Ուսթրի եկեղեցւոյ մէջ, Օրսկարգն է:

1. Համարատուութիւն Ազգ. Առժառեայ Բանձնախմբին:
2. Քննութիւն և վաւերացումն Ազգ. Սահմանադրութեան Ամերիկայի Հայոց:
3. Միացումն Որբախնամ և Կրթարարական ընկերութեան:
4. Կազմաւորում Հայ. Հրատարակչական ընկերութեան:
5. Նոր խնդիրներ:
5. Ընտրութիւն վարչական մարմնոյն:

ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹԸ ԲՕԼ ԻԹԻԳԻՅԷ

ԹԻԻՐԻՔԻԱ

Մարաշտան Թերախանը Հագի-գաթա եազըրտըննա նազարէն, Խօզանը 23 մէթէպէր էրմէնիւրին ասըլըգ իթթիրաւը իլէ մահ-պուս օլընմալարենա գարշը Ձէյ-թին էրմէնիւրի բրթթէսթ իթ-մէքտէ իմիշէր:

— Առմէնիտէ եազըրտըննա պի նաէն, Տիարի ճիվարընտաքի Նէս տորիլէրի գըրմագ մագսէտի իլէ 10000 ֆիւրտէր թօփլանուպ Տիարի տաղլարենա եիւրիւմիշ օլտուզլարը Մուսուլ ինկիլիզ գօն-սոլոսը պա թէլէկրաֆ թթանպուս պիւտիւրմիշ օլտըղընտան, ինկիլիզ էլիւսի տէրհալ Պապը Ալինին նազարը տըգգաթընը տագէթ իթ-միշ տիր:

Բումատան վերիլէն պիր թէլէկրաֆըն պէյանընա նազարէն, իթալիա տէլէթինին հարպ վաբօրարընտան տէօրտիւ Սթէչիա-տան թիւրքիա սուլարընա տօգ-րու հարաքէթ իթմիշ տիր: Եալէաթա կէօրէ, մէքթիւր վաբօրա-րըն պու հարէքէթի Բրէվէզա վուգուաթընտան տօլարը Սթան-պօլ իթալիա էլիւսինին թալէպինէ գուվէթ վէրմէք իշին տիր: Թիւրք հիւքիւմէթի իթալիա վաբօր գոււ բանեաթընը ումոււ մաղահաթ կիւզարընը տէրտէսթլէ հապս իթմիշ տիր:

— Թիւրքիա տաքիպրիթ մօնօ-բօլը սէնէվի 250,000 լիրայա պէ-տէլ պիր Ալման շիրքէթինէ վէ-րիւմիշ օլտըղը թէլէկրաֆ պիւտիր-տիր:

— Բօսթա մէքթուպլէրինէ խա-ֆիէն եէնի թէնմալիզաթ վուգու պուլմուշ օլտըղընը Սէլանիկ Ֆրանս սըզ գօնսօլօսը էլիլիէ պիւտիրմէք-լէ, եէնիտէն խուսուսի սաի (սուր. հանգալ) չըգարըլմասընը իգթի-զասընը պէյան իթմիշ տիր:

— Պէլլիւտտան վէրիլէն թէլէկրաֆա պիւնաէն, Արնաւուալար թարաֆնտան Սերպիա սինօրընա ձէնիտէն իքի տէֆա թէնմալիզաթ վուգու պուլտըղընտան, Սըրպ հիւքիւմէթի Պապը Ալինի շէտիտ լիսանլէ պիր նօթա վէրուպ, էկէր պու ուլիւսըղըղլարա թիւրքիա նիհայէթ վէրմէք իսէ, Սերպիա լազըմ կէլէն սըզը թէտպիլէրի էլէ ալմայա քէնտիսի հազըր պու-լընտըղընը իթմար իթմիշ տիր:

ԿԻՐԻՏ

Կիրիտին մէճիւթի մէպուսանը աշըլտը, Բրէնս Եօրէլինին մէճիւթէ կիրէճէկի էանաթէ, մէպուսալար «եաշասըն իթթիհաստ» (կեցցէ միւթիւն) պաղըրտըլար: Բրէնս նութընտա «էհալինին արգուսընը պիւլիօրըմ, վէ տէվէթլէրէ պէյան իթմիթ» տէտի: Մէպուսալար Բրէնս-սէ տալի «գիթօ» եաշասըն պա-ղըրտըլար: Բրէնս Կիրիտի իս-լաւարըն թիւրքիայա հիճրէթ իթմէլէրինտէն տօլար թէնսիւ-ֆինի պէյան իթմի:

Գանտիա մէպուսը Մ. Միւրի-տաքիա պիւթիւն խրիսթիան մէ-պուսալարըն իմզալարը հապի պիր մահզար թագաթի իթմի:

Մէղքիւր մահզարտա Կիրիտին թիւրք մէղալիսինտէն գուրթա-րըլմը օլմտսընտան տօլարը տէվ-լէթլէրէ թէնէքիւրաթ պէյան օլ-լընմագտա, վէ Եունանիսթան իլէ պիրլէշտիրմէք վէ միլլէթին պու-արդուսընը տէվէթլէրէ պիւտիր. մէք իշին քօնսօլօսլարա րէճա օլընըրտա: Պուլլուս իւզէրինէ իս-լամ մէպուսալար իթմիւրազ իթմէք իսթէտիլէր իսէտէ, չըգան վէլլէ. լէտէն անլէրին սէօթ պօղուլտը. վէ շէտիտ բրթթէսթլէրինէ մէյ-տան գալմագսըզըն, գարըշըղլա նիհայէթ վէրմէք իշին, րէյիս մէճիւթի թաթիլ իթմի:

Պիւ ալէրէ, մէճիւս աշըլմասըն տա Կիրիտին Եունանիսթան իլէ պիրլէշտի իշին մէճիւթին սըզու-սընը տէօվլէթլէրէ պիւտիրիւմէս թահթը գալարա ալընտը:

ՏՈՒՆԻԼԻԹԷ

Պուլկարիտանըն սապըգ վիւքէլա տան Մ. վասիլ Բառալալօվ, Մ. Միւրիսիլ Թէնէվ, Մ. Կրէկօր Նալէվիշ, Մ. Տիմիթի վազօֆ վէ Մ. Բէթր Բէշէֆ Ալմանիայա գօնթըրաթ իթմիլէրի 250 վազօն լարտան 110 չիւրիկ վազօնլար թէսթիւ ալմը օլմալարընտան վէ էօշիւր անպարարը միւզաթէսիւզ եաբտըրտըղլարընտան վէ սալիր գանուըն էսաթիլէ մուղայիւր հա-րէթլէրինտէն տօլարը մուհաթէ:

մէ ալթընա ալընմագալարընը Սօպ րանիլտէ գարարկիր օլմուշտը ի. սէտէ, Սօֆիա տան Գունիս 1 թա-րիլի պիր թէլէկրաֆըն պէյանը-նա վէօրէ, Մ. Նաշէվիշ, Մ. Բէ-շէֆ վէ Մ. վազէֆ Սօպրանիլէնին սօն գարարը իլէ տալատան գու-թուլմըն տըրլար:

— Բուս ամիւրալը Պիրիլէվ պիր գաշ կիւն Սօֆիա տա Ֆէլ, Բրէն-սէ միւսաֆիր օլտըգտան սօնրա Պէլլիւտա կիթմիշ տիր: Պաղը-էնէպի կազէթալար՝ մուսալիլէյ-սալիւլլէն պու սէյահաթընա Բուս Պուլկար վէ Սըրպ տէվլէթլէրի պէյանիտէ մուհաթէի տաքէրիլէ թանգիւ իթմէք մագսէտիսի աթֆ իտիւրլար:

ԹՐԱՆՍՎԱՍԻ

Բրէթօրիտան Լ. Քիլէրին յունիս 5 թարիլի պիր թէլէկրա-ֆընա պիւնաէն, Պօէրլէր Ժէնէրալ Քրիշթընէրին մայլէթինտէ ինկի-լիզ մուհաթըղլարը իլէ 4 սաաթ պիր մուհարէպէտէն սօնրա, ինկի-լիզլէր թէսթիւ օլընմըլար: Պօէր-լէր չօգ մուհիմմաթ գապթ իտուպ, ինկիլիզլէրի տէրպէսթ պը-րազմըլար:

— Գաբ միւսթէմիլգաթընը Պօ-էրլէրէ գարշը մուհաթալա իթմէք իշին, իճրա օլընմագա ամէլիյա-թընա տաքէրիլէնին նէգարէթինի Ժէ-նէրալ Ֆրանչա իհալէ իթմիլիլինի քիլէն պիւտիրմիշ տիր:

— Վլաքֆօնթիւստաքի սօն մու-հարէպէտէն տօլարը Քիլէր յու-նիս 4 թարիլի շու եօլտա մա-լիւմաթ վէրմիշ տիր: «Գալկատա 1450 ինկիլիզ տաքէրի վէ 7 թօփ մէվճուտ ըտը: Պօէրլէր իլք տէ-ֆա թօփլարը գապթ իտէպիլի-լէր: Ֆագաթ սօնրա ինկիլիզ տա-քէրին պէօյիւք գըսմընը տալի մուհարէպէյէ կիրիլմէսի իլէ թօփ-լար եիւնէ ալընտը վէ Պօէրլէր կէ-րի սիրիլտիլէր: Պու միւսաթմէ-տէ ինկիլիզլէրտէն 57 էօլիւ 121 եարլէլի տիւշտի: Պօէրլէրտէն 41 քիլի էօլմիւշ տիր:»

Աթէրին Քիլէր. նէ պէօյիւք ֆիթուհաթ:

ՉԻՆ

Թիւնէնիտէն վերիլէն թէլէկրաֆա պիւնաէն, րազար կիւնիւ-ինկիլիզ վէ Ֆրանսըղ նէօպէթճի տաքէրլէր պէյանիտէ շէտիտ գալ-կա վուգու պուլմուշ տըր:

Ֆրանսըղլար ճէպրէն պիր էվէ կիրմէք իսթէմիլլէր, սիւնկիլէր վէ թալարլէ ինկիլիզլէրին իւզէրինէ հիւճիւմ իթմէլէրինտէ ինկիլիզլէր Ֆրանսըղլարա աթէշ իթմիլլէր: Ալմանլար Ֆրանսըղլարա եարտըմա եթթիլմիլլէր: Ֆրանսըղլարտան պիր էօլիւ, 3 եարլէլի վէ Ալման-լարտան 5 եարլէլի տիւշմիւշ: Պի-լալէրէ, պիր Ալման գապիթի խալը տաքէրլէրէ եթթիլապ, գալ-կայա նիհայէթ վէրմիշ տիր:

— Մարէշալ վալտէրգէնին Գունիս 3 տէ Չինտէն հարէքէթ իթմիշ օլտըղը եազըլմըն իքէն, Գունիս 4 թարիլի թիւնէնիտէն ալընա

թէլէկրաֆ մուսալիլէնի եօլմըղը թէլէլիլ իթմիլիլինի պիւտիրտիր:

— Էնէպի տաքէրլէրի տէլէթին Բէթինտէն վէ Բիլիլիտէն չըգադ-տա տըրլար: Տէվլէթլէր տաքէրլէ-րինին պիր գըսմընը Չինտէն չէք-մէքտէ, միլթէպալիսի իմիլէրա-թօրըն Բէթինէ ալտէթինէ գա-տար գալաճալար:

— Իմբէրաթըն մայլէթի վէ սէրայ խալը, 6,000 քիլի գա-տար Բէթինէ կէլմէք իշին եօլա չըգմըլար:

— Մանկուրիտա գարըշըղըգ եէնիտէն պաշլամըն օլուպ, Բրէնս թուանըն թէլէվէրի գանն օլընըր:

ՍՊԱՆԻԱ

Սպանիա գրալը վէ Գրալցասը-նըն էօմրիւնէ սուի գաթ իթմէք էքթեարը իլէ խարիճտէն պաղը էլ խասըն Մատրիտէ կիտնէքլէրի իմարսիալ կաղէթասընա պիւտի-րիլմիշ տիր:

— Գօնօնըտա թաթիլի մէլլուլի յէթ իտէն իշիլէր վէ գապթիլէ տրասընտա շէտիտ գալկալար օ-լուպ, պաղը էօլլէնլէրտէն մաատէ եօրալըլարլէ խաթթահանէլէր տօլ-մընտը: Էլլի քիլի տէրտէսթ օ-լընմը: Սաքէր շէնրի գօրտոն ալ-թընա ալմը: Իտարէի տաքէրիլէ իւնն օլընմագալը գանն օլընըր:

ՍՕՆ ՀԱՎԱՍՏԻՍԱԹ

Բէթինին տալիլի-շէնրինտէ պէօ-յիւք պ'ը եանլըն գուհուր իտուպ. պիւթիւն րէսմի քեաղըտլարը քիւլ իթմի Եանլըն պիր երլարըմտան իլէրի կէլմիշ գանն օլընըր: Ճա-րօն վէ Ամերիկալը տաքէրլէր շէն-րին մէղքիւր գրսմընը եաղմատան մուհաթալա իշին գօրտոն ալթը-նա ալմըլար տըր:

— Բէթինտէն պիր թէլէկրաֆ Պօքէրլէրին Բիլիլիտէ իլթիլալ պաշլամըն օլտըղլարըն պիւտիր-թօր:

— Պօէրլէր Ճէյմսթաուն շէնրին մուհաթըղլարըն տէրտէսթլէ շէն-րի գապթ իթմիլլէր:

— Բրէթօրիս 6 յունիս— Պէլլէր ալալտան 400 Պօէրլէր գօֆլէթէ (յանկարծակի) կէլուպ, 240 ինկի-լիզլէրտէն մաղուպ օլտըլար: Պօ-էրլէրտէն 37 էօլիւ, ինկիլիզլէր-տէն 3 էօլիւ վէ 15 եարլէլի:

— Բուսիա Մանչուրիտա 4 մէրքէլի հիւքիւմէթ թէլէթլէ իթ-տի, վէ Բուս հիւքիւմէթին տա-լիսի սուրէթտէ գալաճաղընը էհա-լիլէ րէսմէն իւնն էլլէտի:

— Ինկիլիզ պանգաթը սկոնթօր նը 4տէն 3 պուշուգա ինտիրմիշ օլտըղը Լօնտրատան պիւտիրիլ-թօր:

— Իմբէրաթը վիլիլէթին Օ-գոստոստա Բուս օրտուսընը թալիլմէրինէ հազըր պուլընմագալը միւրէվի տիր:

Отговорникъ Н. Драгуевъ
II. „Взаимность“, Варна